

Warto wiedzieć

Dlaczego powstał BIK?

Wyobraźmy sobie świat, w którym banki udzielając kredytów, nie sprawdzają danych swoich klientów, ani tego jak wcześniej spłacali oni swoje zobowiązania.

Anonimowemu kredytobiorcy kredytodawca z reguły zaproponuje wyższe opłaty (oprocentowanie i prowizję) oraz dodatkowe zabezpieczenia kredytu. Nie będzie to korzystne ani dla klienta ani dla banku, który jest nastawiony na zyski z udzielenia kredytów.

Czy chętnie pożyczamy naszą własność komuś kogo nie znamy? **Czy powierzylibyśmy pieniądze osobie, na której nie wiadomo, czy można polegać?** Klienci wybierają banki, SKOK-i i instytucje finansowe udzielające kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym kierując się zaufaniem do nich. Ale i te instytucje, kiedy udzielają kredytów, preferują takich klientów, do których mogą mieć zaufanie. Czyli tych, którzy mają pozytywną historię kredytową. Właśnie tak w wielkim skrócie można opisać zasadność powstania Biura Informacji Kredytowej.

Jakie skutki dla kredytodawców miało powstanie BIK?

Każdy pracownik banku doskonale wie jak istotne znaczenie dla ograniczania ryzyka kredytowego ma wiedza na temat klientów. Nikt z nas nie wyobraża sobie powierzenia swoich oszczędności lub zawarcia umowy kredytowej z instytucją finansową, która nie ma kontroli nad tym komu pożyczają pieniądze. Do tego nie wystarcza wiedza przekazywana przez potencjalnych kredytobiorców. Potrzebne są także informacje, którymi klient może niechętnie się dzielić, na przykład o tym, że już ma kilka kredytów w innych bankach, SKOK-ach czy instytucjach finansowych udzielających kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym. Jeszcze chętniej będzie milczał jeśli kredytów tych nie spłaca. Polski system bankowy taki **okres ograniczonej wiedzy na temat swoich klientów przeżył w pierwszej połowie lat 90- tych**. Skutki tego niedoinformowania były bardzo groźne. W wielu bankach tworzono specjalne departamenty do spraw trudnych kredytów, bo poziom zagrożonych należności sięgał często znacznie powyżej 25%.

Kiedy powstało Biuro Informacji Kredytowej?

W październiku 1997 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich i 21 największych banków utworzone zostało Biuro Informacji Kredytowej. BIK **gromadzi, przechowuje i udostępnia**

informacje o aktualnych zobowiązaniach oraz historii kredytowej klientów banków, SKOK-ów oraz instytucji finansowe udzielające kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym.

BIK powstał dla potrzeb minimalizowania ryzyka kredytowego, zwiększenia bezpieczeństwa i ochrony obrotu pieniężnego oraz zapobiegania nadmiernemu zadłużeniu.

Dzięki zgromadzonym w BIK danym proces przyznawania kredytu może być łatwiejszy i szybszy. Dla osób starających się o kredyt oznacza to oszczędność czasu i możliwość uzyskania korzystniejszych warunków kredytowych.

Jakie produkty BIK oferuje konsumentom?

Każdy konsument ma możliwość wyboru Pakietu BIK odpowiadającego jego potrzebom. Pakiety można kupić na stronie www.bik.pl lub w osobiście w Centrum Operacyjnej Obsługi Klientów BIK.

Jeśli konsument chce:	Pakiet Monitoring	Pakiet Ochrona	Pakiet Minimalny
dowiedzieć się, czy ma historię kredytową w BIK	❖	❖	❖
sprawdzić swoją historię kredytową (bez oceny punktowej)- raz na 6 miesięcy	❖	❖	❖
mieć dostęp do historii kredytowej w dogodnym dla siebie czasie	❖		
poznać swoją ocenę punktową	❖		
kontrolować poprawność danych przekazywanych do BIK	❖		
chronić się przed wyłudzeniem kredytu na swoje nazwisko	❖	❖	
dostać powiadomienie, o zaległościach w spłacie swoich lub poręczonych kredytów	❖		

Istnieje również możliwość sprawdzenia swojej historii kredytowej z BIK poprzez własne konto internetowe. Można to zrobić korzystając z bankowości elektronicznej iPKO, Inteligo oraz Meritum Bank.

Jak działa Biuro Informacji Kredytowej?

Biuro Informacji Kredytowej **gromadzi i udostępnia dane o historii kredytowej konsumentów i przedsiębiorców**, tzn. informacje o tym czy rzetelnie spłacają kredyty. Informacje te przekazywane są do BIK przez banki, SKOK-i oraz instytucje finansowe udzielające kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym. Współpraca ta jest możliwa wyłącznie z instytucjami, które są w stanie zapewnić wzajemność wymiany informacji kredytowej.

BIK spełnia rolę społeczną, zapobiegając nadmiernemu zadłużaniu się, a także wspierając odpowiedzialne kredytowanie. Biuro wykorzystuje najwyższe standardy gromadzenia i przetwarzania danych oraz działa na podstawie restrykcyjnych przepisów - *Ustawy Prawo bankowe oraz Ustawy o ochronie danych osobowych*.

Dzięki temu, że Biuro Informacji Kredytowej współpracuje praktycznie z całym polskim sektorem bankowym, instytucje finansowe mają gwarancję, że informacje o kredytobiorcach, które znajdują się w bazie Biura są pełne, rzetelne i wiarygodne.

Misją BIK jest wspieranie zaufania oraz bezpieczeństwa uczestników obrotu gospodarczego w Polsce.

Jakie dane są przekazywane do BIK ?

Informacje znajdujące się w BIK dotyczą **wszystkich rachunków kredytowych**, jakie prowadzą lub prowadziły banki, SKOK-i lub instytucje finansowe udzielające kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym a więc zarówno tych obsługiwanych prawidłowo, jak i tych, które spłacane są lub spłacane były nieterminowo. Innymi słowy: BIK przetwarza wszystkie informacje przekazane przez bank, SKOK oraz instytucje finansowe udzielające kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym – zarówno **pozytywne** (kredyty spłacane terminowo), jak i **negatywne** (kredyty spłacane z opóźnieniem).

W BIK znajdują się:

- informacje o danych osobowych klientów,

- dane na temat zobowiązań wobec banków, SKOK-ów i instytucji finansowych udzielających kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym, takie jak: data powstania, rodzaj zobowiązania, okres spłaty, waluta, terminowość spłat,
- informacje o zadłużeniu.

Ponad 90% informacji w BIK dotyczy klientów, którzy mogą się chlubić terminowym spłacaniem swoich zobowiązań i co więcej stanowi to silne wzmocnienie ich pozycji w negocjacjach z instytucjami finansowymi.

Zobowiązania przetwarzane w BIK dotyczą przede wszystkim: kredytów na zakup towarów, usług i papierów wartościowych, kredytów niecelowych i studenckich, kredytów mieszkaniowych i pracowniczych, a także kredytów odnawialnych, karty detalicznej, karty kredytowej, karty debetowej oraz limitu debetowego w ROR a także kredytów poręczonych.

Kiedy dane trafiają do BIK ?

Mechanizm jest prosty. Od momentu **złożenia przez klienta wniosku kredytowego**, a następnie **przyznania mu kredytu**, kredytodawcy regularnie przesyłają do BIK informacje o tym, czy spłaca on swoje zobowiązania czy też nie. W ten sposób gromadzone są zarówno dane pozytywne, jeśli kredyt jest spłacany i negatywne, jeśli są opóźnienia w spłacie lub zaprzestanie spłacania kredytu. Informacje dotyczące obsługi zaciągniętego kredytu, kredytodawcy aktualizują przynajmniej raz w miesiącu, przez cały okres trwania zobowiązania.

Jak długo dane są w BIK?

Jeśli zobowiązanie było spłacane terminowo - dane przetwarzane są w BIK **od chwili ich przekazania, aż do spłaty kredytu**.

Jeśli wyrażona została zgoda na przetwarzanie danych po spłacie kredytu, to dane te są udostępniane bankom, SKOK-om i instytucje finansowe udzielające kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego przez okres wskazany w wyrażonej zgodzie, poświadczając pozytywną historię kredytową klienta.

Dane mogą być przetwarzane również bez zgody klienta przez okres **5-letni**, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

- nie regulowano zobowiązania lub dopuszczono się zwłoki powyżej 60 dni,
- upłynęło kolejnych 30 dni od momentu poinformowania klienta przez kredytodawcę o zamiarze przetwarzania danych klienta bez jego zgody.

Dodatkowo na mocy ustawy Prawo bankowe dane dotyczące zobowiązań wszystkich klientów mogą być przetwarzane w BIK przez okres **12 lat** od dnia wygaśnięcia zobowiązania, dla celów związanych ze stosowaniem przez kredytodawców metod statystycznych. Przetwarzanie danych w tym celu nie wymaga zgód klientów i jest ograniczone do wybranego zakresu danych.

W jaki sposób BIK udostępnia dane kredytodawcom i ich klientom?

Kredytodawcy współpracujący z BIK otrzymują dane dotyczące historii kredytowej swoich klientów w formie raportów. Warto podkreślić, że **raporty BIK są neutralne**, co oznacza, że samo Biuro nie dokonuje żadnej oceny klienta i jego sytuacji. Raport o kredytobiorcy jest jedynie zapisem rzeczywistości. To instytucje finansowe we własnym zakresie i na podstawie wewnętrznych reguł decyzyjnych, podejmują decyzję o przyznaniu kredytu klientowi.

Swoją **historię kredytową może też sprawdzić każdy klient** instytucji współpracującej z BIK. Specjalne produkty udostępniane są w formie pakietów, które zaspokajają potrzeby każdego konsumenta.

Pakiet Monitoring – to bezpieczeństwo i kontrola danych kredytowych w BIK

Pakiet Ochrona – to zapewnienie bezpieczeństwa tożsamości klienta

Pakiet Minimalny – to podstawowe informacje na temat historii kredytowej zebrane w BIK

Dodatkowo, nowością w BIK są alerty, które przeciwdziałają próbom wyłudzenia kredytu oraz umożliwiają monitorowanie terminowości spłat zobowiązań. Więcej informacji o ofercie na www.bik.pl.

Czym jest historia kredytowa?

Historia kredytowa to „finansowy autoportret” – obraz tego, jak solidnie dana osoba reguluje swoje zobowiązania. Składają się na nią informacje, przekazywane do BIK przez banki, SKOK-i oraz instytucje finansowe udzielające kredytów konsumentom poza sektorem bankowym, w zakresie kredytów danego klienta (także jeśli występował on w roli

poręczyciela), pożyczek, korzystania z kart kredytowych/debetowych oraz limitu debetowego w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym.

Dlaczego warto tworzyć swój pozytywny obraz kredytobiorcy?

Pozytywna historia kredytowa to **potencjalnie szybsza decyzja i lepsze warunki kredytowania**. Kredytodawca analizując ryzyko kredytowe patrzy przychylniej na osobę, o której wiadomo, że do tej pory regularnie spłacała raty kredytów, niż na osobę anonimową, o której nie może znaleźć żadnych informacji. Swojej pozytywnej historii kredytowej warto więc używać jako **argumentu w negocjacjach z kredytodawcą**. Aby móc korzystać z tego przywileju trzeba wcześniej wyrazić zgodę na przetwarzanie informacji o uregulowanych już zobowiązaniach. Pozytywna historia kredytowa staje się tym samym poważnym atutem przy ubieganiu się o kolejne kredyty.

Brak wiedzy o historii kredytowej klientów utrudnia lub wręcz uniemożliwia bankom, SKOK-om i instytucjom finansowym udzielającym kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym, zastosowanie premii za rzetelność finansową klientów. Każdy klient, chcąc być postrzegany jako atrakcyjny uczestnik rynku finansowego powinien sam dążyć do tego, aby pozytywna historia kredytowa była dostępna dla instytucji sektora finansowego, nie tylko w trakcie, ale również po spłaceniu zobowiązania.

HISTORIA TO NAJLEPSZA REKOMENDACJA

Najkorzystniejsze dla wizerunku finansowego klientów jest terminowe regulowanie wszystkich kredytów, co jest równoznaczne z pozytywną historią kredytową w BIK.

W jakim celu warto udzielić zgody na przetwarzanie danych po spłacie kredytu?

Wyrażając zgodę na przetwarzanie danych tworzymy swój profil kredytowy. Klient jest wtedy **postrzegany jako atrakcyjny uczestnik rynku finansowego**. Pozytywna historia spłat jego zobowiązań powinna być dostępna dla instytucji sektora finansowego w trakcie i po spłaceniu kredytu. Zwiększa się w ten sposób swoje szanse na możliwość naliczenia oceny punktowej. Żądając usunięcia, po spłacie zobowiązania, swoich danych pozytywnych oraz nie wyrażając zgody na ich przetwarzanie, klient wyzbywa się możliwości lepszego traktowania przy ubieganiu się o kolejny kredyt.

Czym jest scoring?

Scoring jest **metodą punktowej oceny ryzyka kredytowego**. Polega ona na określeniu wiarygodności kredytowej klienta na podstawie **porównania** jego profilu **z profilem klientów, którzy już otrzymali kredyty**.

Im bardziej profil danego klienta jest **podobny do profilu klientów terminowo spłacających swoje kredyty** w przeszłości, tym **wyższą ocenę punktową** otrzyma ten klient.

Wyższa ocena punktowa oznacza **większe prawdopodobieństwo**, że dany **klient będzie terminowo spłacał** swoje kredyty.

Ocena punktowa (score) **to liczba punktów** uzyskanych przez klienta w wyniku zastosowania metody punktowej oceny ryzyka kredytowego. Ocena punktowa wyliczana jest na podstawie informacji opisujących klienta lub jego rachunki. W przypadku scoringu oferowanego przez biura kredytowe (takie jak BIK) dane te pochodzą ze zbiorów przekazywanych przez banki (w przypadku BIK również przez SKOK-i i instytucje finansowe udzielające kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym). Do wyliczania ocen punktowych stosowana jest odpowiednia, starannie opracowana, **formuła matematyczna**.

Ocena punktowa jest **sumą punktów** uzyskanych przez klienta **za poszczególne elementy** jego **profilu (charakterystyki)**. W przypadku oceny punktowej, naliczanej przez biuro kredytowe, takim elementem może być np. największe opóźnienie w spłatach kredytów posiadanych przez klienta.

Klient, który nie miał żadnych opóźnień w spłatach, dostanie za tę charakterystykę więcej punktów niż np. ktoś, komu już się zdarzyło nie płacić przez dwa czy trzy kolejne miesiące.

Ocena punktowa BIK przyjmuje wartości od 192 do 631 punktów, a dla konsumenta dodatkowo prezentowana jest w postaci gwiazdek (od 1 do 5 gwiazdek).

BIK CZY BIG?

Czasem zdarza się, że Biuro Informacji Kredytowej (BIK) jest mylone z biurami informacji gospodarczej (BIG).

Do BIK informacje przekazują banki, SKOK-i i instytucje finansowe udzielające kredytów konsumenckich poza sektorem bankowym. Są to informacje m.in. o kredytach gotówkowych, hipotecznych, także tych żyrowanych, o debetach w koncie lub

zobowiązaniach na karcie kredytowej. Z kolei do BIG-ów, czyli biur informacji gospodarczej przekazywane są m.in. informacje o niezapłaconych rachunkach np.: za energię, telefon, czynsz.

Biuro informacji gospodarczej (BIG) to instytucja, która przyjmuje, przechowuje i udostępnia **informacje gospodarcze** dotyczące wiarygodności płatniczej konsumentów i przedsiębiorców. W odróżnieniu od BIK, BIG-i działają na podstawie Ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych. Biuro Informacji Kredytowej współpracuje obecnie z jednym biurem informacji gospodarczej - InfoMonitor.

Warto też podkreślić, że informacje do BIG-ów trafiają na innych zasadach niż do BIK. Informacje o kliencie, jeśli jest konsumentem, mogą przysyłać do BIG-u tylko wymienione w Ustawie przedsiębiorstwa, w sytuacji jeśli ponad 60 dni zalega z płatnościami swoich zobowiązań na kwotę powyżej 200 zł, a od przestania do niego listem poleconym wezwania do zapłaty minęło 30 dni. Jeśli jest się przedsiębiorcą informacje o zaległościach powyżej 500 zł może przekazać do BIG każdy przedsiębiorca, który ma z takim biurem podpisaną umowę.

Jak wykorzystywana jest historia kredytowa w innych krajach?

W krajach zachodnich, a w szczególności w Stanach Zjednoczonych, budowanie tzw. pozytywnej historii kredytowej jest standardem. **Ludzie już od najmłodszych lat starają się zaciągać drobne kredyty**, aby dzięki ich regularnym spłatom, sukcesywnie budować swoją historię. Później jest im dużo łatwiej negocjować kredyty na większe kwoty, w tym długofalowe zobowiązania jak np. kredyt hipoteczny.

W wielu krajach, np. w Stanach Zjednoczonych, budowanie pozytywnej historii kredytowej jest standardem. Konsumenci zaciągają drobne kredyty po to, by dzięki regularnym spłatom, sukcesywnie budować wizerunek osoby godnej zaufania. Tak powinno być również w Polsce, co pomogłoby zminimalizować ryzyko we wszystkich transakcjach, tzn. wszędzie tam gdzie potrzebne jest obiektywne potwierdzenie naszej wiarygodności w regulowaniu zobowiązań finansowych.

We wszystkich krajach Unii Europejskiej kredytodawcy mają dostęp do baz danych, które pomagają im oceniać wiarygodność kredytową klienta. Instytucje, które posiadają takie bazy danych nazywają się biurami kredytowymi, rejestrami bądź agencjami informacji kredytowej. Instytucje te gromadzą dane o historii kredytowej kredytobiorców.

BIURO INFORMACJI KREDYTOWEJ

Biuro Informacji Kredytowej S.A.

Na ich podstawie oceniają ryzyko, które ponoszą przyznając klientowi kredyt. Tak więc normą stało się korzystanie z usług biur kredytowych.

Najważniejsze wydarzenia z historii BIK

Centrum Operacyjnej Obsługi Klientów BIK

ul. Postępu 17 a
02-676 Warszawa

Godziny pracy:

poniedziałek i środa: 8:00 - 17:00

wtorek, czwartek i piątek: 08:00 - 16:00

www.bik.pl